

گاوها و خرسها

بررسی ۱۰ باور کلیدی در بازار بورس

سلمان امین

نشر میلکان

فصل اول

هنگام انتشار اخبار معامله نکنید

ممکن است این جمله را به گونه‌ای دیگر هم شنیده باشید: «هنگام انتشار اخبار دست به معامله بزنید.»

باز هم فرقی نمی‌کند. این گزاره را هر جور بخوانید به هر حال از اساس نادرست است. شاید در نگاه اول پیش خودتان فکر کنید چگونه ممکن است در مورد درستی یا نادرستی دو جمله‌ی متناقض حکمی واحد صادر کرد؛ انگار کسی به شما بگوید: «هنگام سرماخوردگی شدید، هم از خوردن غذاهای سرخ‌کردنی پرهیز و هم نپرهیز!» و آن وقت هر دو وجه جمله را در عین حال هم «مجاز» و هم «مردود» بدانند. از نظر عقلی، این ادعا جمع دو نقیض است و غیر ممکن. ولی حرف من در خصوص نادرست بودن گزاره‌های بالا از اساس به معامله کردن یا معامله نکردن هنگام انتشار اخبار مهم مربوط نیست؛ تمرکز من بر قسمت اول جمله است، یعنی خود «انتشار اخبار».

انتشار اخبار؛ موضوع تحلیل فاندامنتال

وقتی موضوع انتشار اخبار و اطلاعات و تجزیه و تحلیل داده‌های شرکت‌ها و سبدهای سهامی^۱ عمده در میان باشد، این یعنی بدون تردید وارد حوزه‌ی دانش «تحلیل فاندامنتال» یا «تحلیل بنیادین» شده‌ایم.

تحلیل فاندامن‌تال مبتنی بر تحلیل اخبار و اطلاعات و بررسی تأثیر این داده‌ها بر حرکت سهام یا ارزش‌های مبادله‌ای^{۱۱} است. در نگاه هواداران این تحلیل، از بحران‌های بزرگ بین‌المللی گرفته تا اخبار کم‌اهمیت محلی — که می‌تواند گستره‌ی نفوذ اندکی داشته باشد — همه چیز می‌تواند بر قیمت و روند حرکتی آن اثر بگذارد. تقریباً هر چیزی که بر اقتصاد داخلی یا اقتصاد بین‌الملل تأثیر روانی یا واقعی داشته باشد، در حیطه‌ی این تحلیل، قابل مطالعه و بررسی است. جاری شدن سیل و آمدن طوفان، درگرفتن جنگ‌ها، ترکیدن لوله‌های نفت، ترور شخصیت‌های مهم سیاسی، شکست یک حزب در انتخابات، اصلاح نرخ بهره‌ی بانکی، سخنرانی رؤسای بانک‌های مرکزی، و درنهایت، هر اتفاقی که بتواند موجب افزایش یا کاهش قیمت‌ها در بازار پول و سهام و سرمایه بشود در قلمرو این تحلیل قرار می‌گیرد.

هر معامله‌گر، با مطالعه‌ی این اخبار و مشاهده‌ی تأثیر کوتاه‌مدت، میان‌مدت یا بلندمدت آن‌ها بر اقتصاد، به صرافت درمی‌یابد که نمی‌توان به سادگی از کنار این روش مهم تحلیلی گذشت. میزان اثرگذاری این داده‌ها بر قیمت‌ها و صعود و نزول سهام غیرقابل انکار است، آن قدر که حتی دوآتشه‌ترین هواداران تحلیل تکنیکال را هم به وسوسه می‌اندازد. ممکن است ضریب اثرگذاری اخبار و اطلاعات گاه بسیار اندک باشد یا به دلیل رخ دادن آن در یک اقتصاد لاغر و کم‌جان محلی، تحرک عمده‌ای در اقتصاد بین‌الملل ایجاد نکند، اما این در اصل موضوع تفاوتی ایجاد نخواهد کرد؛ قیمت‌ها بر اثر انتشار این اخبار به جریان می‌افتند و گاه روندهای بزرگی را در نمودارهای^{۱۲} بازار ثبت می‌کنند.

بر همین اساس، اغلب این‌طور نتیجه می‌گیرند که برپایه‌ی این تحلیل، منشأ اصلی این تحرکات جایی بیرون بازار است. مثلاً، در جریان تغییر سیاست‌های پولی بانک مرکزی سوئیس در ژانویه ۲۰۱۵، همه‌ی فعالان بازار پول شاهد رشد چند هزار واحدی در نرخ برابری^{۱۳} فرانک سوئیس در مقابل ارزش‌های دیگر بودند، آن‌هم در کمتر از یک ساعت!